Nᴿᴿ 96

# KURYER LITEWSKI

*w Wilnie w Piątek dnia 15 Sierpnia v. s. 1824 Roku.*

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ukazy Rządzącego Senatu.

*Względem dostawiania wiadomości z urzędów gubernialnych do Ministeryum Skarbu, o będących u nich summach*

Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat słuchali przedstawienia Ministra Skarbu, w którém wyraża: że S. Petersburski Wojenny Jenerał-Gubernator przesłał do niego raport, podany mu od Zarządzającego jego kancelaryą, Radzcy Stanu *Chmielnickiego*, o różnych prywatnych summach, które się zebrały w tuteyszych mieyscach sądowych. Z tego raportu okazuje się, że w samym 3cim Departamencie sanktpetersburskiego Magistratu takich pieniędzy, tak w gotowiznie, jako i w biletach Pożyczkowego Banku z procentami, zebrało się do 1814 r. więcey 342 tysięcy rubli. Summa ta zebrała się z małych prywatnych uzyskań, dla odebrania których nikt nieprzybywa, i z procentowych pieniędzy, narosłych w ciągu wielu lat od różnych prywatnych kapitałów, składanych w sprawach cywilnych, dla zabezpieczenia i zadosyć uczynienia prywatnych poszukiwań, zasłużonych przez dłużników, którzy zostawali na wykupie, i za przenos spraw do wyższych instancyi. A ponieważ podług zaprowadzonego przez byłych urzędników porządku, wszystkie składane kapitały zwyczaynie odsyłane były dla przyrostu przez procenta do Pożyczkowego Banku Państwa, bez wyrażenia w sprawach i xięgach, czyje są mianowicie, lub do kogo należą, a tym czasem, mający prawo na ich odebranie, zaspakajani byli innemi pieniędzmi, które poźniey weszły; tak tedy po upłynieniu długiego czasu nie ma żadnego środka do odkrycia, od jakich mianowicie kapitałów te procenta narosły. Po pilnem rozpatrzeniu tego wszystkiego, i porównaniu z innemi wiadomościami, okazało się: *naprzód*, że podobne mniey lub więcey znaczne summy, znaydują się i w innych gubernialnych sądowych mieyscach. *Powtóre*, że prywatne kapitały, dla odebrania których wciągu dziesięciu lat nikt nie jawi się, podług istnieiącego prawa o dawności, powinny należeć do skarbu. *Potrzecie*, że równym sposobem procentowe wyżey wspomnionego rodzaju pieniądze, jako niewiadomo do kogo należą, mają bydź obrócone do skarbu. *Poczwarte*, że z obrócenia na dochód Kassy Państwa podobnych summ, zebranych po sądowych mieyscach w Państwie, mogłoby nastąpić znaczne dla niego zasilenie. *Popiąte*, że za bliższém rozpatrzeniem takowych pieniędzy, zachowujących się w gubernialnych sądowych mieyscach, mogą odkryć się i inne summy, równym sposobem do dochodu skarbu należące. *Poszóste*, że nawet były przykłady, iż mianowicie skarbowe pieniądze, wchodzące dla niewyrozumienia lub innych przyczyn do gubernialnych sądowych mieysc, zostawały w nich przez czas długi. *I posiódme*, że w ogólności rzecz ta potrzebuje lepszego urządzenia, dla zaradzenia nieporządkowi i samey sposobności do nadużycia, co się już i rzeczywiście zdarzało. Z tych wszystkich uwag i w skutek protokułu Komitetu Skarbu, tenże Minister Skarbu za obowiązek poczytał prosić Naywyższego rozkazu, o zalecenie przez Rządzący Senat wszystkim gubernialnym sądowym mieyscom w Państwie względem dostawiania do P. Ministra Skarbu, nie poźniey jak do dnia 1 septembra teraźnieyszego roku, jasnych, zupełnych i szczegółowych wiadomości, podług ułożoney przezeń formy, o summach, będących tak u nich, jako i we wszystkich podwładnych im w gubernii mieyscach, w gotowiznie i w biletach Pożyczkowego Banku, Rady Opiekuńczey i Izb Powszechney Opieki, z wyrażeniem, kiedy mianowicie, z jakiey sprawy te pieniądze weszły i do kogo należą, z tem, iżby za odebraniem takich wiadomości, tenże P. Minister Skarbu mógł się porozumieć z Ministrami Sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, dla postanowienia tak o będących teraz summach, jako i na czas następny, potrzebnych rozporządzeń i prawideł. Na przełożeniu o tym projekcie nastało w dniu 1 przeszłego miesiąca marca Naywyższe JEGO CESARSKIEY MOŚCI potwierdzenie przez napisanie: „*Ma bydź podług tego.*“ Tenże P. Minister Skarbu, doniosłszy o tey Naywyższey woli Rządzącemu Senatowi, dla doprowadzenia jey do należytego wykonania, i przesyłając ułożoną przez P. Ministra Skarbu formę, dodaje, że przesyłanie wiadomości wyżey wzmiankowanych zupełnych od Izb Skarbowych, byłoby mniey potrzebnem, gdyż wszystkie, wchodzące do ich zawiadywania summy, i bez tego wymieniają się w pewnoczasowych wiadomościach, przesyłanych przez nie do Ministeryum Skarbu, które robi w swoim czasie potrzebne o nich rozporządzenie; a zatem potrzeba zalecić względem wypełnienia wspomnionego Naywyższego rozkazu tylko dalszym gubernialnym sądowym mieyscom, a Izbom Skarbowym na takie tylko zdarzenia, jeśliby w nich nad spodziewanie, były jakiekolwiek osobne pieniądze, o których nie donosi się Ministeryum Skarbu. Rozkazali: Dla wypełnienia wyżey wspomnionego Naywyższego rozkazu, wszystkim Rządom gubernialnym i obwodowym, takoż woyskowey kancellaryi woyska dońskiego, również i wszystkim Izbom Skarbowym i expedycyom zalecić, iżby one nie poźniey jak do dnia 1 septembra t. r., nadesłały do Ministeryum Skarbu, podług ułożoney przez nie formy, wiadomości o summach, będących tak u nich, jako i we wszystkich podwładnych im gubernii mieyscach, z zupełnem objęciem w przedstawieniu P. Ministra Skarbu wskazanych szczegółow. Io tem z przesłaniem wspomnionych form posłać Ukazy, i również przez Ukazy z przyłączeniem tychże form dać wiedzieć wszystkim sądowym mieyscom, oraz uwiadomić PP. Ministra Skarbu i Zarządzającego Ministeryum spraw wewnętrznych. Dnia 28 kwietnia 1824 r. (*Z 1go Departamentu*).

---

*O utrzymywaniu zwyczayney dotąd korrespondencyi w rzeczy nakładania zaprzeczeń na majątki nadal do osobnego rozkazu.*

Rządzącemu Senatowi P. Ober-Prokuror i kawaler przekładał, że woronezki gubernialny Prokuror, mając od P. Ministra Sprawiedliwości zalecenie, postrzegać nad biegiem nowo-zaprowadzonego porządku, względem nakładania i zdeymowania zaprzeczeń na majątki, przesłał do niego kopią z protokułu tameczney Izby Cywilney, z którego c-

kazuje się: że Departament 2gi witebskiego głównego sądu i inne sądowe mieysca, w których przyznają się akta wieczyste, kommunikowały tey Izbie, że dawnieyszy porządek nakładania i zdeymowania zaprzeczeń, na osnowie Naywyżey potwierdzonego pod d. 28 grudnia 1821 r., Opinii Rady Państwa, trwał tylko do końca 1822 r.; a od początku 1823 r. powinny bydź zachowywane prawidła, ustanowione w pomienionym prawie, dla czego i żądają na przyszłość rozporządzać się w tey rzeczy za pośrednictwem senackiey typografii; lecz woronezka cywilna Izba, rozważając, że dawnieyszy porządek nakładania i zdeymowania zaprzeczeń, powinien utrzymywać się na przyszłość do wydania o jego zaprzestaniu osobnego rozkazu, postanowiła przedstawić o tem na rozwiązanie do Rządzącego Senatu. Tenże P. Ober-Prokuror i kawaler takową kopią z protokułu woronezkiey cywilney Izby złożył, w skutek danego mu od P. Ministra Sprawiedliwości zalecenia, na rozwiązanie Rządzącemu Senatowi, z tém, iż gdy okoliczność z raportu nowgorodskiey cywilney Izby rozwiązaną już została tym sposobem, że utrzymująca się dotąd korrespondencya względem nakładania zaprzeczeń, podług dawnieyszego porządku, powinna trwać nadal do osobnego rozkazu, azali tedy nie podoba się Rządzącemu Senatowi, na tey osnowie rozwiązać i teraźnieysze zdarzenie, ażeby na przyszłość nie mogło wyniknąć w sądownictwach niewyrozumienie tey rzeczy, a ztąd następować nieaukuratność w nakładaniu zaprzeczeń; zatém dać wiedzieć o takowém rozwiązaniu po całém Państwie. I podług Ukazu Jego Cesarskiey Mości Rządzący Senat, R o z k a z a l i: W Naywyżey potwierdzoney d. 28 grudnia 1821 r. Opinii Rady Państwa o nowym porządku w nakładaniu i zdeymowaniu zaprzeczeń na majątki nieruchome, w następujących punktach postanowiono: 1) Wszystkie te mieysca, gdzie wypada potrzeba nałożyć na majątek zaprzeczenie, rozwiązanie, lub okaże się odmiana takiego właściciela, na którego majątku liczy się zaprzeczenie, obowiązane są o tém dawać wiedzieć do senackiey typografii, za pośrednictwem Rządu gubernialnego. 3) Typografia, zebrawszy odezwy otrzymywane przez nią od rozmaitych mieysc przez Rządy gubernialne w powyższym przedmiocie, drukuje je raz w tydzień na udzielnych arkuszach w kształcie objawień i rozsyła do wszystkich mieysc, gdzie podług prawa przyznają się wieczyste akta. 7) To postanowienie powinno zacząć swoje wykonanie od dnia 1 stycznia 1822 r. 8) Z wprowadzeniem tego urządzenia, porządek kommunikowania się między urzędowemi i sądowemi mieyscami, w rzeczy zaprzeczeń i rozwiązań na majątki, również i utrzymywanie xiąg zaprzeczeń i rozwiązań, powinny zostać w swojey mocy, stosownie do będących teraz w tym przedmiocie praw i Ukazow do końca 1822 roku. I 9) Ministeryum Sprawiedliwości, w ciągu 1822 roku, przekonawszy się o szybkości i dostateczności we wszystkich względach nowego sposobu ogłoszeń o zaprzęczeniach i rozwiązaniach przedstawi przy końcu 1822 r. o zaprzestaniu teraz trwającego porządku. Przez takowe zaprzestanie, senackie ogłoszenia staną się jedynym środkiem wiadomości o nałożeniu i zdjęciu wszelkiego rodzaju zaprzeczeń, również jak jedyném zródłem wszystkich sprawek, od 1822 r. w tych rzeczach zdarzyć się mogących. Prócz tego w rozesłanych wszędzie przy Ukazach Rządzącego Senatu pod d. 27 marca 1822 r., razem z tą Opinią Rady Państwa, prawideł do trzymania się w nakładaniu zaprzeczeń, w 9 punkcie wyrażono: samo z siebie wypada, że w punkcie 8 wspomnioney Opinii Rady Państwa teraz exystujący porządek kommunikowania się między urzędowemi i sądowemi mieyscami, w rzeczy zaprzeczeń i rozwiązań na majątki, również utrzymywanie xiąg zaprzeczeń i rozwiązań, pozostaje w dawnieyszey mocy na przyszłość do osobnego rozkazu. Lecz ponieważ takowy rozkaz jeszcze nie nastąpił, więc stosownie do przełożenia P. Ober-Prokurora i kawalera, tak woronezkiey cywilney Izbie, jako i innym Izbom cywilnym i równym z niemi urzędom guberniy uprzywilejowanych, oraz wszystkim Rządom gubernialnym dać wiedzieć, że utrzymywanie zwyczayney dotąd korrespondencyi, w rzeczy nakładania i zdeymowania zaprzeczeń, podług dawnego porządku ma się utrzymywać nadal do osobnego rozkazu. O czem posłać Ukazy, i również przez Ukazy uwiadomić PP. Ministrów, wojennych Jenerał-Gubernatorów, wojennych Gubernatorów zarządzających częścią cywilną, Jenerał-Gubernatorów, Cywilnych Gubernatorów i Naczelników miast, a także Kryminalnych i Skarbowych Izb, do Nayświętszego zaś Rządzącego Synodu, do Departamentów Moskiewskich i tuteyszych Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 31 maja 1824 roku. (*Z 1go Departamentu*).

---

## A n g l i a.

*Londyn d. 30 lipca.*

(z *Gazety le Conservateur Impartial.*)

Gazeta, *le Courrier*, w powtórném wydaniu, datowaném o trzeciey godzinie po południu, ogłasza wielkiemi literami *porażkę rojalistów peruwiańskich, przez Boliwara.*

Na wstępie wyznaje dosyć szczerze, że ta wielka nowina nie ma innego zaręczenia, oprócz listu, pisanego z *Guayaquil* pod d. 27 maja, i przesłanego do jednego domu handlowego w *Filadelfii*; wyż rzeczony list posłany był do *Nowego Yorku*, z *Nowego Yorku* do *Liverpool;* a z *Liverpool* do *Londynu.*

Niemamy żadnego powodu powątpiewać o autentyczności tego dokumentu, powiada gazeta *le Courrier*, która nie uznaje za autentyczne depeszow urzędowych, ogłoszonych przez dwór hiszpański. Lecz, dodaje: trzeba wyznać, iż oprócz tego *dokumentu*, nie mamy żadney wiadomości o ważnym wypadku, który ogłaszamy.

Oto tymczasowie wyjątek tego bezimiennego listu (zamienionego w *dokument* przez adwokata powstańców).

„Bryg *Tres Hermanos*, przybyły z *Payta* do *Guayaquil*, przywiózł listy z dnia 22, zawierające upożądane potwierdzenie walki w *Peru*, przez ustąpienie z *Limy* rojalistow d. 10 maja (1).

„Nieotrzymaliśmy jeszcze wiadomości o szczegułach tego wypadku; ale doniosę WP. o tém, co wiem. Zdaje się, że oswobodziciel *Boliwar*, który miał główną swą kwaterę w *Truxillo*, po zdobyciu *Limy* i *Callao* przez rojalistów (2), widząc bezskutecznemi układy swojego ajenta *Verindorago* chciał uczynić jeden z takich kroków, które często zadziwiają jego nieprzyjaciół. Dowiedziawszy się, iż jenerałowie hiszpańscy *Canterac* i *Valdes* posunęli się brzegiem *Pachacama* do *Yca*, zostawując *Limę* pod strażą jenerała *Moneta* i zdraycy *Torro Tagle* (3).

Oswobodziciel, który zdaje się, że tę chwilę przewidział, posłał 4,000 ludzi dwóma oddziałami dla zajęcia pozycyi na brzegu wschodnim *Santa*. Sam zaś cofnął się ku *Carma*. Ten obrót zdaje się, że zmusił jenerałów rojalistowskich do posunięcia się ku południowi *Guarmey* udając, że ciągną do *Truxillo.* Mieli 6,000 ludzi: *Bolivar* wyszedł na przeciwko nich w 7,000 ludzi. Spotkał ich d. 6 w *Carma*, i rozprawa walna rozpoczęła się. Z obu stron bili się z niepodobną do wiary zaciętością;

---

(1) Potwierdzenie wypadku, o którym pierwszy raz jest mowa. Woyna skończona jednym razem przez zupełne wygnanie hiszpanów, w chwili, w którey gazety samychże rewolucyonistów, jak naprzykład Buenos-ayreskie, napełnione są ich zwycięztwami (*L'Etoile*).

(2) Oto więc gazeta *le Courrier*, zmuszona jest potwierdzić dzisia sama zdobycie *Limy* przez rojalistów i ucieczkę *Boliwara* do *Truxillo*: dwa wypadki, którym wczora zaprzeczała. (*Idem*).

(3) Były prezydent byłey rzeczypospolitey peruwiańskiey, opuścił chorągwie *Bolivara*, i przeszedł pod chorągwie królewskie. (*Idem*).

*Canteràc* został mocno raniony: woysko jego to postrzegłszy, rzuciło się wnet do ucieczki w naywiększym nieładzie; lecz przybywszy do *Guarmey*, to woysko spotkało oddział, któremu oswobodziciel kazał tam przeprawić się przez most *Huacas*. Na ówczas, wyjąwszy 700 ludzi, którzy się uratowali z jenerałem *Rodil*, woysko królewskie nie widziało dla siebie lepszego środka, jak poddanie się. Oswobodziciel, nie byłby zadowolony, gdyby 700 ludzi z *Rodilem* umknęło: puścił się w pogoń aż do *Limy*, dokąd on z niemi wszedł d. 10go maja.

„Szczątki woyska hiszpańskiego (4), pociągnęły ku Kordylierom. Twierdza *Callao* oświadczyła d. 28 kapitulacyą pod pewnemi warunkami, o które układają się teraz (5).

Otrzymane d. 27 gazety z *Nowego Yorku*, są z dnia 2 tego miesiąca. Czytamy w nich następujący wyjątek z listu pisanego z *Guayaquil* d. 18 marca, przez kapitana amerykańskiego:

„Zostawiłem, wyrażono w nim, *Limę* w ręku hiszpanów. Panowała tam zupełna spokoyność: własność szanowano, i nie słychać o żadnych bezprawiach. Jakie dalsze będą następstwa tego wypadku? Trudno przewidzieć. Woysko hiszpańskie jest ogromne. Jeżeli *Bolivar* będzie miał czasu na ściągnienie woysk z *Venezueli*, będzie mógł odzyskać korzyści, ale jeżeli woysko hiszpańskie, pocznie na niego mocno nacierać, przed nadeyściem posiłków, zmuszony zostanie do odwrótu.”

Wiadomości z Pobrzeżów Afryki, dochodzące, coraz są smutnieysze. Fantisowie, którzy byli na żołdzie angielskim, nagle opuścili chorągwie. Aszanteyczykowie przez to podwoili swe siły.

*Londyn dnia 31 lipca.*
*(z Korrespondenta Warszawskiego.)*

W Portugalii panuje spokoyność. Mówią, że woysko i rojaliści są naywięcey przeciwni sprowadzeniu woyska angielskiego.

Donoszą pod datą 12 lipca z *Lisbony*, że Król Jmć portugalski kazał wydać okręt, zatrzymany przez wielkorządcę wysp azorskich w tenczas, gdy w Brezylii powstanie wybuchnęło.

Kupcy nasi z niemałem dowiedzieli się podziwieniem, że francuzi znacznie większe korzyści mają sobie nad innych w *Hawannie* dozwolone: bo gdy anglicy i kupcy innych narodów po 22 procentow cłą opłacają, francuzom takowe na 6 procentow zniżono. Jeżeli rząd angielski nie wda się za swemi kupcami, znaczna ztąd dla kraju strata wyniknąć musi.

Mieszkańcy *Montevideo* zostali wezwani do oświadczenia: czyli życzą sobie przyjąć konstytucyą przez Cesarza nadaną, lecz zdaje się, iż na to wezwanie nie dali oświadczenia: na rogu bowiem ulic w *Montevideo* czytać można obwieszczenie tamteyszego magistratu pod d. 28 kwietnia wydane: „Rada municypalna wezwawszy urzędowie mieszkańców, aby zebrali się na ratusz celem dania wolnego *votum* względem ofiarowaney im przez Cesarza brezyliyskiego konstytucyi; przekonała się z niemałém podziwieniem, że tylko bardzo mała liczba uczyniła zadość zrobionemu wezwaniu, dla czego oświadcza tym, co się niestawili, że ich nieobecność, jako nieposłuszeństwo uważaną będzie.“

---

(4) Jakie szczątki? Podług wyrachowania sławnego listu, wszyscy legli na placu lub poszli w niewolę. Otoż negocyant znający się bardzo zle na pisaniu biulletynow, a nawet i na jeografii, gdyż Hiszpani mieli *Cordyliery* przed sobą. (*Idem*).

(5) Wcaley tey bezgraninie jeden tylko punkt zasługuje na uwagę, na co i nowiniarz bezimienny zgadza się, że *Bolivar*, umknął aż do *Truxillo*, i że ztąd przedsięwziął znowu działać zaczepnie; lecz na tenże czas właśnie depesze ogłoszone przez dwór madrycki umieszczają bitwę pod *Usquil*, gdzie oswobodziciel na głowę został pobity. (*Idem*).

Teraz na każdym okręcie do Nowey Hollandyi idącym, posyłają owce hiszpańskie i saskie, hodowanie bowiem owiec wełny cienkiey idzie tam jak naypomyślniey.

Odebrane listy z *St. Domingo* zapewniają, iż rząd tamteyszy niewątpi bynaymniey o uznaniu niepodległości ze strony rządu francuzkiego. Już bardzo znaczna summa jest wgotowiźnie przysposobioną na okupienie takowego przyznania; lecz z drugiey strony jest także wielka gotowość do odporu i obrony, na przypadek napadu z Europy.

Gazeta *Kuryer* utrzymuje, że Hiszpania, pomimo wszelkich wysileń swoich, nie zdoła już przywrócić w Ameryce południowey panowania swego. Dziś rzeczy są na tym stopniu, iż nawet potęga 20 do 30 tysięcy tamże posłana, nieby niewskórała.

Północne prowincye Brezylii, podobnie jak *Fernambuco*, przedsięwzięły zaprowadzić u siebie rząd republikański; lecz wynikające ztąd zamieszki i niespokoyności nie są tak znaczne, aby handel tamowały. To co w tey mierze kupcy angielscy donoszą, którzy w tamtych okolicach cały handel na swoję przeciągnęli stronę, nie jest prawdziwem, ażeby innych handlujących przesadzonemi nowinami do udania się w tamte strony odstraszyć. Jakkolwiek bądź, byłoby to dla Brezylii prawdziwym nieszczęściem, gdyby pojedyńczym prowincyom odstrychnąć się udało; lecz trzeba się spodziewać, iż Cesarz, którego potęga coraz więcey wzrasta, zdoła utrzymać burzliwych w porządku i posłuszeństwie. Całe północne pobrzeże od *Grao Para* do przylądka ś. *Rocha* da się do porządku łatwo przywieść: bo niejest dosyć zaludnione, a jeżeli nie użyto tam żadnych jeszcze środków, to zapewne dla tego tylko, żeby mieszkańców z *Fernambuco* nierozjątrzać.

---

## HISZPANIJA.

*Madryt dnia 30 lipca.*
*(z Korrespondenta Warszawskiego)*

Dnia 14 zawinęły do portu w *Kadyxie* dwie hiszpańskie fregaty, *San Fernando* i *Vigorenna*, które we 30 dniach z *Hawanny* żeglugę odprawiły. Obiedwie mają bogate ładunki kawy, cukru i kakao. Po drodze spotkały fregatę Sabina uganiającą się za okrętem korsarskim na kanale *Bahama*. Dyktator mexykański *Brawo*, oczekuje jeszcze nad brzegami na przybycie *Iturbidego*, lecz dla braku pieniędzy, nic na korzyść jego przedsięwziąć nie może.

Więcey 900 konskrypcyonistów zbiegło z *Badajoz* do *Portugalii*, gdzie dobre znalezli przyjęcie. Podobne wypadki mają zawsze mieysce, ilekroć o wybieraniu rekruta jest mowa. Junta woyskowa zbiera się teraz codziennie u Xięcia Infantado prezesa swego. Tak długo póki 40 tysiączne woysko urządzone nie zostanie, milicye prowincyonalne staną garnizonem w różnych miastach Hiszpanii, a nawet i w *Kadyxie*. W *Cipodad-Real* założono szkołę woyskową.

Wokolniku naywyższey rady wojenney, tyczącym się konskrypcyi, wyrażono: szlachcic, który los wyciągnie, może się wykupić dając 15 tysięcy realów Dawniey dawali po 20 tysięcy realów. Byli oficerowie woyska królewskiego, jeżeli padnie los na nich, mogą bydź zastąpieni z numeru następującego. Podoficerowie, kaprale i żołnierze, którzy walczyli przeciw rojalistom lub ich sprzymierzeńcom zostają w domach pod dozorem policyynym. Milicye dymissyonowane utracają żołd i służące im przywileje.

---

*Od granic hiszpańskich dnia 1 sierpnia.*
*(z teyże gazety.)*

Wielkorządca Katalonii wydał surowy zakaz noszenia czapek, *Cacuca* zwanych, których liberaliści używali.

Rozeszła się tu pogłoska, iż pod *Mahon* widziano flotę angielską 5 do 4 tysięcy woyska wiozącą. Z powodu tey pogłoski wysłano okręt z *Barcelony*, ażeby się o rzeczywistości tego przekonał.

)*(

Mówią, że poseł hiszpański przy dworze lisbońskim, Xiąże *Villa Hermosa*, popadł w niełaskę u dworu swego.

Dziennik *Gwiazda* utrzymuje, że rewolucya w Ameryce południowey jest bliską ukończenia, i że naywięcey kiedy 4 lub 5 lat trzeba, aby się jey rany zagoiły. Kray stanął u szczytu pomyślności swojey.

(z *Gaz Warsz*). Gazeta tuteysza z dnia 23 b. m. umieściła następujący artykuł: „Gdy Król Jmć, Pan nasz, dowiedział się o układach rozpoczętych w różnych mieyscach posiadłości jego południowo-amerykańskich przez osoby, które się mienią upoważnionemi od rządu konstytucyynego, do układania się o pokoy z powstańcami w tych prowincyach, i gdy nadto Król Jmć powziął wiadomość, że w tych układach usiłują przyjąć za główną zasadę, iż rząd hiszpański skłania się do uznania niepodległości owych krajów; przeto świeżo wydany dekret Królewski uznaje za nieważne i niebyłe pełnomocnictwo mniemanych negocyatorów w Ameryce, tudzież wszystkie na mocy jego już zawarte lub też jeszcze zawrzeć się mające układy, ile są przeciwne prawom korony hiszpańskiey i szczęśliwie przywróconey władzy monarchiczney. Rozkazuje nadto Król Jmć wspomnionym sprawującym interessa, aby niezwłócznie zaniechali czynności swoich i do Hiszpanii powrócili.

## FRANCYA.

*Paryż, dnia 7 sierpnia.*

(*z Korrespondenta Warszawskiego.*)

Minister spraw wewnętrznych podał do publiczney wiadomości nowe urządzenie dworu madryckiego, z daty 28 z. m., dozwalając wolnego do wszystkich portów hiszpańskich dowozu zboża, leguminy, mąki i nasienia, za opłatą tylko 2 procentów, i z dopełnieniem takich tylko formalności, jakie dla okrętow hiszpańskich są przepisane.

Od dni trzech, posłowie austryacki, rossyyski i pruski miewają z sobą konferencye.

P. *Gambart* dyrektor obserwatoryum astronomicznego w Marsylii, doniosł: że dnia 27 odkrył niedaleko *Herkulesa*, nowego, lecz bardzo małego kometę.

Król wirtemberski ofiarował dowódcy portu w Marsylii, P. *Estroupan*, pierścień brylantowy, a woznicom, którzy go do portu *Dieudonné* powozili, 300 fr.

Wyszły tu z druku: Pamiętniki tayne i powszechne nieszczęścia, oraz śmierci Królowey francuzkiey *Maryi Antoniny*, przez Pana *Lafont d'Aussonne*.

Pod tytułem „Jedyny sposób pogodzenia" wydał Pan *Guy de Nissau* pisemko, w którem rozwiązując pytanie: jakim sposobem wynagrodzeni bydź mają emigranci? radzi: aby każdy posiadacz dóbr narodowych, opłacał przez lat 5, w dziesięciu równych terminach, dziesiątą część wartości posiadaney ziemi zprocentami, oprócz tego złożył pewną opłatę, za którą pozwolenie dziedzictwa uzyska; z drugiey strony emigranci i byli właściciele dóbr zrobią sądowe oświadczenie, że żadney do tych dóbr niemają pretensyi, a dopiero otrzymają wynagrodzenie. Gazeta *Konstytucyonista*, czyniąc uwagi nad tym pisemkiem, nazywa go jabłkiem niezgody.

Eskadra francuzka pod dowództwem viceadmirała *Duperré* wpłynęła dnia 24 lipca do portu kadyxskiego.

P. *Tisso* wyda niebawnie pamiętniki historyczne i woyskowe *Kornota*.

Konstytucyonista udziela następującą wiadomość o układach z posłańcami Haiti, które jako dalekie jeszcze ukończenia uważa. Żądają oni naysamprzód bezwarunkowego uznania niepodległości Haiti, i oświadczają, iż dopiero będą pełnomocnemi do zapewnienia Francyi summ pieniężnych, korzyści handlowych i wynagrodzeń dla byłych osadników Haiti. Rząd francuzki zaś niechce nic słyszeć o niepodległości, lecz za to z drugiey strony przedstawia bardzo korzystne warunki, które bydź mają następujące: 1) Zniesienie niewoli na wieczne czasy; 2) mieszkańcy Haiti używać będą tych samych praw politycznych i obywatelskich co i francuzi; 3) woysko Hayti zostanie na teraźniey szym swey stopie, i równych zaszczytów z woyskiem francuzkiem używać będzie; 4) woysko europeyskie nie może bydź użytém na wyspie St. *Domingo*, ani woysko krajowe poza granicami tey wyspy; 5) prezydent i wszyscy inni urzędnicy pozostają na mieyscu w urzędach i godnościach, jakie posiadają; 6) żaden z dawnieyszych kolonistów nie będzie mógł powrócić na St. *Domingo*, niezłożywszy wprzód formalnego oświadczenia, że istnieiącym poddaje się prawom; 7) teraznieyszy prezydent (jen. *Boyer*) będzie wielkorządcą wyspy, następców jego mianować będzie Król, ze trzech przez senat haitański przedstawić się mających kandydatów; 8) porty zostają podług istnieiących teraz przepisów wolne dla zagranicznych okrętów, i tylko senat, na wniosek wielk rządcy mocen jest czynić w tém odmiany; 9) Religia katolicka jest religią panującą; 10) ustawę konstytucyyną ułoży senat łącznie z kommissarzami królewskiemi, i przedstawią ją Królowi do zatwierdzenia, która i następcow jego obowiązywać będzie.

*Rossini* przywiozł z sobą z Anglii 320,000 zł. pol. nielicząc w to różnych kosztownych podarunkow. Na zapewnienie, że ukończy w oznaczonym czasie muzykę do opery, którey się podjął, musiał stawić 30, 00 fr. kaucyi.

Pana *Ouvrard*, jeneralnego liweranta armii francuzkiey, chciano w tych dniach w więzieniu sądowém osadzić, za niezapłacenie summy 3ch milionów fr, na którą wexle wystawił.

Z Tangeru donoszą, iż gdy Pan *Soudeau*, jeneralny konsul nasz podawał Cesarzowi marokańskiemu ponowiony traktat między Francyą i państwem marokańskiem, został przyjęty z taką okazałością jakiey dotąd jeszcze niebyło przykładu.

Przed kilką dniami zdziwiono się tu, gdy same działa bez lawet na prostych wozach wieziono. Teraz wiemy iż baron *Damas*, minister woyny, kazał je przewieźć do domu inwalidów. Wszystkie są lane za rządu *Ludwika XIV*, i mają zastąpić te, z których dotąd podczas wielkich uroczystości narodowych strzelano.

Nowo mianowani ministrowie spraw zagranicznych, woyny i potęgi morskiey, tudzież jeneralni dyrektorowie poczt, ceł i stępla, przedstawieni Królowi Jmci w *St. Cloud* przez Hrabiego *Villele*, wykonali zwyczayną przysięgę.

Jenerał porucznik *O'Connor* zięć zmarłego *Condorceta* ogłosił, iż tak zwane *Pamiętniki Condorceta*, które wyszły z druku u *Ponthieu*, niesłusznie mają ten napis; rękopisma bowiem *Condorceta* składają się tylko z 23 biletów i 6 listów, które wszystkie prawie są bez daty i podpisu a naywięcey 34 stronic zaymować mogą, gdy tym czasem wydane pamiętniki mają 2 tomy i 749 stronic. Użyto więc nazwiska *Condorceta* do spekulacyi xięgarskiey.

Słychać, iż naradzania się względem interessów wyspy *St. Domingo*, odbywają się gorliwie ze strony francuzkiey przez Pana *Esmangart*, a ze strony rządu tey wyspy, przez deputowanych prezydenta *Boyera*. Prezydent *Boyer* ofiaruje (jak słychać) Francyi 80 milionów i wynagrodzenie właścicielom plantacyi, oraz wielkie korzyści handlowe, jeśliby chciała uznać niepodległość tey wyspy.

## TURCYA.

*Od granic tureckich dnia 19 lipca.*

(*z gaz. Oester Beobach.*)

Potwierdza się wiadomość, o wzięciu *Ipsary* przez turków. Wyspa ta, (podług doniesienia niemieckiey powszechney gazety) została zdobytą po dzielnym odporze, w którym nawet kobiety były czynnemi. Naywięcey do tego wypadku przyłożyło się, iż albańczykowie, którym straż kobiet polecono, w nocy przed uderzeniem turków

DODATEK.

*Wilno dnia 15 Sierpnia v. s. 1824 Roku.*

TURCYA.

zagwoździli działa, a potem popłynęli do turków. Mimo tey zdrady, dawano nazajutrz rano turkom odpor z rozpaczą, który się zakończył na zupełnym wytępieniu mieszkańców. Niektórzy podają stratę turków do 15,000 ludzi. Małą liczbę pozostałych kobiet i dzieci zaprowadzono w niewolą do Azyi. O ipsaryyczykach nic już nie słychać. Grecy w Stambule są przejęci mocnem uczuciem smutku. Cios ten poczytują za stanowczy, a skutki jego za znacznieysze, aniżeli się zdawać może. Lękają się o wyspę *Samos*, dokąd niektórzy ipsaryyczykowie schronili się. Wypadek ten może mieć niejaki wpływ na postanowienie Dywanu we względzie dyplomatycznym.

Z *Negepontu* donoszą o zdobyciu *Aten* przez turków: co jednak zdaje się potrzebować potwierdzenia.

*Dnia 20.* Zewsząd nadchodzą wiadomości o zdobyciu *Ipsary*, lecz tak się z sobą nie zgadzają, iż nie można doyść, która na większą wiarę zasługuje. Zgadzają się tylko co do samego wypadku. Przytaczamy więc szczegóły, nie mogąc za nie ręczyć. Kapitan Basza wypłynął z *Mitylene* we 200 statków przewozowych, między któremi, podług twierdzenia greków, znaydowało się 150 chrześciańskich. Wysadził blisko 30,000 (a podług innych doniesień 16,000) turków na ląd, i zdobył wyspę po dwudniowey (a według innych trzygodzinney) bitwie. Strata turków ma bydź znaczną (podług innych wynosi 300 ludzi); greków zginęło 5000. Gdy liczba greków zmnieyszyła się do kilku set ludzi, zapalili skład prochu w obwarowanym zamku (klasztorze) *Nicolo* (*ś. Mikołaja*), w którym były kobiety i dzieci, i który ze wszystkiemi bateryami wyleciał na powietrze. Tam, metropolici i xięża wyspy, zebrali się w kościele, i doznali także losu innych mieszkańców. Kto tym sposobem nie zginął, sam sobie śmierć zadawał, tak, iż kapitan Basza ofiarował 500 piastrów za każdego żywcem przyprowadzonego jeńca. Za pierwszem wezwaniem oświadczyli mu pierwsi urzędnicy wyspy, iż żaden Ipsaryyczyk nie dostanie się żywy w ręce jego. Według innych doniesień, Mitylenczykowie i Rumelczykowie, którzy weszli w służbę Ipsaryyczyków, zdradzili ich. Sami tylko Albańczykowie bronili się. Członkowie rządu wyspy widząc, iż nie można iey ocalić, jeszcze przed uderzeniem, udali się w nocy z d. 2 na 3 lipca ze sprzętami swemi na 40 statków, i popłynęli do Morei. Ucieczka była tak nagłą, iż kilka statków zatonęło. Grecy w *Stambule* wyrzucają zdradę Albańczykom, chrześcijanie zaś trwożliwość grekom, z czego pochodzą sprzeczne doniesienia. *Ipsara* jest teraz cmentarzem, którego widok pochlebia dumie tureckiey. Bimbasza, który naypierwey przywiózł do *Stambułu* wiadomość o zwycięztwie, dostał od W. Sułtana tabakierę, szacowaną 15,000 piastrów. *Dostrzegacz Wschodni*, który dnia 2 lipca wyszedł znowu pierwszy raz w *Smyrnie* pod napisem *Smyrneńczyk*, wyraża: „Na dowód, iż kapitan Basza miał porozumienia na wyspie *Ipsarze*, mówią tu, że Pan *Rumigni*, dowódca eskadry francuzkiey, odradzał temuż Wielkiemu Admirałowi uderzenia na wyspę, lecz turek odpowiedział: *Wiem ja, co mam czynić, i czego się obawiać.*" Taż gazeta potwierdza, iż bitwa trwała dwa dni, iż część albańczyków odstąpiła greków, iż ipsaryyczykowie zapaliwszy proch w klasztorze *Nicolo* wylecieli na powietrze, i że wiarołomni albańczykowie odebrali od turków nagrodę swoję: bo gdy za późno chcieli się bronić, zostali w pień wycięci.

List z *Naxos* obeymuje niejakie szczegóły o zdobyciu wyspy *Casso*. W dniach 8 i 9 czerwca naprożno flota egipska pod dowództwem *Ismaela Gibraltara*, chciała zdobydź tę wyspę. Po odpartèm jey uderzeniu mniemali wyspiarze, iż minęło niebezpieczeństwo, gdy dnia 10, a podług innych 18 czerwca, przednie czaty doniosły o zbliżeniu się floty. *Ismael* zwrócił okręty swoje ku naywarownieyszemu mieyscu wyspy, rozpoczął straszny ogień, a po dwóch godzinach słyszano krzyk okropny w środku wyspy. Turcy wsiedli na ląd w północno-zachodniey stronie; wzięli mieszkańców we dwa ognie, i rozproszyli ich.

Rozeszła się w *Stambule* pogłoska, iż hospodar *Sturza* oświadczył się przeciwko wyyściu woyska tureckiego z Multan, i zwrócił uwagę Porty na zbiegłych greków, żyjących spokoynie w Bessarabii. Dywan nie będzie zapewne miał względu na przełożenie jego, wiedząc dobrze, iż grecy ci, w liczbie może 60 osób, nie posiadają majątku i zostają pod dozorem władz.

Listy kupieckie ze *Smyrny* pisane d. 27 czerwca donoszą, iż tam odebrano wiadomość z *Alexandryi* (w Egipcie) pod d. 13 czerwca, że okręt angielski przywiózł tamecznym poddanym angielskim zakaz przewożenia broni, potrzeb wojennych lub woyska na rachunek Baszy Egiptu pod banderą angielską do prowincyy zbuntowanych, gdyż tym sposobem nadweręża liby neutralność Wielkiey Brytanii. Trzy okręty angielskie, najęte w powyższym celu przez Baszę Egiptu, wyłożyły potém swóy ładunek. Inni kapitanowie okrętów chrześciańskich poszli za tym przykładem, i zdaje się, że musieli się dowiedzieć o postanowieniu rządu greckiego w tey mierze. W *Smyrnie* rozeszła się powszechnie wieść, iż turcy doznali klęski na wyspie *Casso*.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Zbiera się w *Londynie* towarzystwo, które za pozwoleniem rządu angielskiego ma zakupić grunta, jakie tenże rząd posiada w Kanadzie, uprawiać je, i rozdawać osadnikom, aby nie do Ameryki północney, lecz do Kanady, z oyczyzny swojey wynosili się.

W *Paryżu* pokazują nader piękny rysunek, który zrobił nogą pewny młodzieniec, urodzony bez rąk, nazwiskiem *Ducornet*, syn artysty z *Valenciennes*. Król Jmć Francuzki wyznaczył temu młodzieńcowi 100 franków roczney pensyi.

Kassa oszczędności w królewstwie wirtembergskiém ma już 300,000 złotych ryńskich kapitału; ustanowienie jey poprawiło obyczaje i domowe gospodarstwo ubogich ludzi.

Pan *Pariset*, mając w *Paryżu* mowę na pochwałę zmarłego Pana *Corvisart*, opowiadał przypadek, okazujący wielką biegłość tego lekarza w poznawaniu chorób. *Corvisart* spostrzegłszy razu pewnego wizerunek osoby, o którey nigdy nie słyszał, zawołał natychmiast: *To jest twarz osoby, która umarła na chorobę serca.* Pytano się krewnych zmarłego, i przekonano się iż *Corvisart* nie popełnił omyłki. Zdarzenie to jest oraz dowodem biegłości malarza w nakładaniu farb.

*Pozwolono drukować, Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora*
*Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.*

*w Drukarni Redakcyi.*

*O z b i e g a c h.*

Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie świadectw aresztanci, Jwan Jakowlew Kuznecow, Nikifor Nikitin, Ahiey Kononow, Symon Jwanow Paletaiew, Jan Josifow Krzyżanowski i Herasim Stepanow; którzy powiadali że są poddanymi: Kuzniecow moskiewskiey gubernii podolskiego powiatu, ze wsi Znaszenskiey Jenerała Nowickiego; Nikitin Woroneskiey gubernii Ostrogórskiego powiatu ze wsi Olhowat Jenerała Czertkowa; Kononow Saratowskiey gubernii Sardowskiego powiatu ze wsi Dawidowki, obywatela Hordina; Paletajew witepskiey gubernii, Newelskiego powiatu ze wsi Szałachow, obywatela Dziekońskiego; Krzyżanowski Wileńskiey gubernii Oszmiańskiego powiatu z miasteczka Wołożyna, obywatela Tyszkiewicza i Stepanow Jarosławskiey gubernii, obywatela odstawnego maiora Budarewa, mieszkaiącego w mieście Lubimsku, na osnowie Imiennego Naywyższego Ukazu pod d. 23 febr. 1823 r., uznani za włóczęgów i odesłani do Syberyi na zaludnienie. Przymioty pomienionych włóczęgow: Kuzniecow wzrostu 2 arsz. 5 wiersz., twarzy podługowatey, suchey, nieco ospowatey, nosa miernego, ostrego, oczu szarych, włosow na głowie wąsach i brodzie światłorusych, od urodzenia lat 30; Nikitin wzrostu 2 arsz. 7 i pół wiersz., twarzy suchey, podługowatey, ciemney, nosa miernego na środku garbatego, oczu karych, włosow na głowie czarnych, a na wąsach i brodzie ciemnorusych, od urodzenia lat 30; Kononow wzrostu 2 arsz. 5 wiersz., twarzy małey, suchey, czystey, nosa miernego ostrego, oczu karych, włosow na głowie, wąsach i brodzie, światłorusych, od urodzenia lat 20; Paletajew wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy małey, suchey, ciemney, nosa miernego, oczu światłoszarych, włosow na głowie, wąsach i brodzie światłorusych od urodzenia lat 26; Krzyżanowski wzrostu 2 arsz. 2 wiersz. twarzy małey ciemney, nosa miernego ostrego, oczu szarych, włosow na głowie rusych, a na wąsach i brodzie światłorusych, prawa ręka w sustawie złamana, od urodzenia lat 30, i Stepanow wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy suchey ciemney, nosa długiego ostrego, oczu światłoszarych, włosow na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie światłorusych od urodzenia lat 40; a zatem jeśli pomienieni włoczęgi okażą się do kogokolwiek przynależącymi, aby ten w prozbie o ich powrócenie postąpił podług istotnego brzmienia pomienionego Ukazu.

---

1. Sąd Główny Wileński Departamentu 2go na skutek rozporządzenia dnia 31 julii idącego roku uczynionego, uwiadamia interessowane strony, że wszystkie sprawy konkursowe po Dekretach oczewistych, stopniem appelacyynym do Departamentu ninieyszego wniesione, tak zastanowione na sprawkach, jako też z porządku wołania przypadające, słuchać i sądzić będzie na sessyach poobiednich, zacząwszy od dnia 1go 8bra roku teraz idącego; na rannych zaś sessyach zaymować się wołaniem, oraz sądzeniem dalszych wszystkich spraw po Dekretach Sądów powiatowych, porządkiem appellacyynym i drogą skargi wchodzących, a jeśliby sprawy po appellacyach od Dekretów Sądow powiatowych, na rannych sessyach do ostatniego wpisu przewołane i odsądzone zostały, na tenczas Sąd zaymować się będzie sprawami konkursowemi na ssessyach rannych i poobiednich, aż do weyścia na nowo appellacyynych nie exdywizorskich, i wzajemnie jak tylko ukończą się lub dla prawnych przyczyn zastanowią się sprawy konkursowe, wtedy dalsze appelacyyne w sessyach rannych i poobiednich rozbierać się będą, nie zmieniając w żadnym razie uprzednich postanowień, co do regestru remissyynego i dalszego pośpiechu w Departamencie niniejszym nastałych.

Sekretarz Dobrzański.

---

1. Opieka Szlachecka ptu Słonimskiego na skutek Ukazu Guberń. Grodzieńskiego Rządu zająwszy w swoją administracyą dobra Jawor JOO. Xiążąt Radziwiłłow z należącemi folwarkami, Butlerowszczyzna, Sładkowszczyzna i Gierniki zowiącemi się, na cel zaspokojenia długow Bankowi, funduszom duchownym i za Dekretem oczewistym Sądu Ziem. Lidzkiego JW. Felixowi Andrzeykowiczowi Prezydentowi Gran. Gubern. Grodzieńskiey i Kawalerowi należnych, wypuszczać one będzie przez licytacyą w iednoroczną arędowną dzierżawę. Życzący przeto posydować wyżey wyrażone maiątki, raczą przybywać na licytacyą w dniach 17, 19 i 22 7bra bieżącego roku w mieście Słonimie w Sądzie Ziemskim odbywać się maiacą, z załogami jakie się zwykle daią przy wzięciu w possessyą dóbr skarbowych. O warunkach zaś kontraktu, wielości usiewu, a ztąd wyciągnioney intraty, interessowane osoby w każdym czasie poinformowane zostaną w Kancelaryi Szlacheckiey Słonimskiey.

Wolno drukować Felix Broński Marszałek.
Sekretarz Wincenty Nielubowicz.

---

1. Józef Bukowski Pisarz Ziemski Zawileyski Prezydujący, Józefat Erdman Prezydent Grodzki Upicki, Dawid Gineyko Sędzia Grodzki Kowieński, Urzędnicy komplet Sądu Taxatorsko-Exdywizorskiego w majętności Romayniach w Powiecie Kowieńskim położoney, składający.

Oznaymujemy tym naszym obwieszczym listem wszystkim JW. Maurycego Prozora Generałowicza b: woysk Pol. kredytorom i pretensorom, że na skutek pierwszo-zjazdowego dekretu w roku przeszłym 1823 7bra 5 zapadłego, po załatwioney już przez WW. Komorników czynności, i rozmiarze gruntów pod rozdział wierzycielóm uległych, dla kontynuacyi tegoż dzieła i dla oczewistego rozbioru za niedziel cztery od daty podania niniejszego obwieszczenia to jest, na dzień 21 augusta r. bieżącego 1824 do majątku Romayń zjedziemy i wraz na wstępie po załatwieniu komportacyi do słuchania produktów przystąpiemy. Ażeby więc strony ze wszelką gotowością do rozprawy przystąpiły i każdy z wierzycieli swoje pretensye zajawiał pod rygorem ulegania amissyi ostrzegamy; i dla tegoż przez Gazetę Kuryera Litew. trzykrotnie awizujemy.

Roku 1824 julii 25 dnia woźny świadczę, iż 3 kopie takowego obwieszczenia zgodne z

autentykiem na żądanie JW. Maurycego Prozora Generałowicza b. woysk Pol. oczewisto w ręce pierwszą JW. Annie z Chłopickich Prozorowey Generałowiczowey, jako zastawney possesorce i administratorce dóbr Romayń w Romayniach; drugą, WW. Annie z Pilchowskich matce i Karolowi synowi Kapitanowi woysk Pol. Rodziewiczóm i wszystkim lokatoryuszóm Krożskim w Krożach; trzecią, WW. Antoniemu Bogucie, Starzynskiemu i Felixowi Nartowskiemu, tradycyynym wsi Wijuk Romajń posessoróm tamże w Romayniach Wijukach podałem i o zjezdzie Exdywizorów ad fundum Romayń za niedziel cztéry to jest na 21 augusta r. b. 1824 dla oczewistego rozbioru rzeczy oznaymiłem. Antoni Micewicz woźny Powiatu Kowieńskiego.

Roku 1824 miesiąca julii 25 dnia przed Aktami Ziemskiemi Ptu Kowieńskiego znayduiąc się osobiście woźny, takowy kwit swóy relacyyny podanego obwieszczenia urzędownie zeznał, przyjąłem. Kazimierz Tubielewicz Regent Ziemski Kowień.

Roku 1824 julii 29 dnia, takowe obwieszczenie wolno jest do umieszczenia w druku Kuryera Litewskiego. Adam Wądołowski Sędzia Ziemski Ptu Kowień.

---

2. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż będzie się przedawał obywatela Wołodźki dóm drewniany o siedmiu pokojach, ze spiżarnią, kuchnią, ze sklepem murowanym oddzielnym, położony w mieście Mińsku, na Rakowskiey ulicy, na własney ziemi, za liczące się na nim skarbowych poszlin srebr. 202 rub. 50 kop., i od nich do 1go januaryi teraź. roku peny 97 rub. 20 kop. assygn., i stronicznych 10 rub. assygn. i od nich peny 4 rub. 80 kop., również należne Mińskiey mieyskiey Kommissyi uchwalnych pieniędzy za rok 1821, assygn. rub. 25; który dom oceniony 1200 rub. assygn., a rocznego z takowego domu dochodu wyliczono 100 rubli takąż monetą; a zatem życzący kupić, zechcą przybyć do tego Rządu do targow na terminy: pierwszy od dnia wydrukowania, które późniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach, za miesiąc, drugi za dwa, a trzeci ostateczny za trzy miesiące w pierwszy sessyyny dzień. Dnia 11 julii 1824 roku. Powytczyk Łapicki.

---

2. Niżey podpisany Urzędnik zawiadamiam powszechność: iż na skutek rezolucyi Magistratu Wileńskiego dnia 7 teraźnieyszego mca augusta nastałey, w dniach 19, 21 i 25 tegoż mca augusta z publiczney licytacyi będzie wypuszczony w trzyletnią arendowną tenutę dom Exdywizorski Frohlandow w Wilnie pod Nrem 96stym idąc na Zarzecz położony. Życzący więc ony zaarendować, raczą w powyższych terminach do licytacyi in fundo tegoż domu odchodzić mającey przystąpić. Dat 1824 roku augusta 9 dnia. Daniel Wener R. M. W.

---

2. Sąd Exdywizorski w mieście powiatowym Wiłkomierzu exystujący zaymujący się rozbiorem ostatecznym sprawy Konkursowey Chorążych Hertykow, że dekret swóy oczewisty nieodmiennie w dniu 16 tego mca ogłosi strony interessowane zawiadamia. Dat 1824 augusta 8 d. w Wiłkomierzu.

Konstanty z Wolda Mejer b. Z. W. Sędzia i Exdywizor.

---

3. Niżey własnoręcznie podpisany z następnych powodow zamieszczam urzędowie to oświadczenie: mając ja oświadczający się istotne należności dekretami oczewistemi zrekognoskowane na JW. Michale Hrabi Oginskim Senatorze Państwa i Kawalerze, gdy one pośrednictwem władz mieyscowych do exekucyi doprowadzać przedsięwziąłem, dało się na ówczas widzieć w Gazetach Krajowych wezwanie od pełnomocnika tegoż Hrabi Oginskiego, zapraszające na dzień 1szy upływającego teraźnieyszego mca lipca i roku, wszystkich pretensorow, jakiego niebądź zwania rzeczonego Senatora do miasta Wilna, dla zrobienia pewnego, w celu każdego satysfakcyonowania układu. Ochoczo zdążałem na takowy opisany termin do ukazanego mieysca, rozumiejąc że osnowa ogłoszonego projektu jakkolwiek się załatwi, jednakże kiedy po tygodniowym pobycie, na tak umianowanych sessyach nic więcey, prócz samych próżnych przedstawień ze strony pełnomocnikow tegoż Hrabi Oginskiego nieupatrywało się, wypadło więc pod tę porę z widokow niektórych rzeczonych pretensorów niemających za swe kredytowane summy satysfacyi, przesłać prośbę do JW. Ministra sprawiedliwości i w tym objekcie kommunikując się ze mną oświadczającym się, zobowiązali mię, przyznanym pod dniem 9 idącego mca lipca pełnomocnictwem, do podpisania ułożoney przez się wyrażoney prośby, i onę wprosto od siebie przesłania. Nieubliżając ich życzeniom przyjąłem był wprawdzie na siebie takową powinność, lecz teraz kiedy własne moje interessa, a nadewszystko ciągłe niezdrowie, czyni mię niezdolnym zaskutecznienia włożonego na mnie obowiązku; przeto iżbym niezdziałał stąd jakowego dla powierzających mnie pełnomocnictwo zawodu, i nie ściągnął na siebie jakowego ze złey strony od nichże uważenia pospieszam szanownych tychże kredytorow, którzy raczyli wykazane pełnomocnictwo mnie powierzyć, zawiadomić że tegoż pełnomocnictwa załatwić nie jestem w możności, że onego zrzekam się, i że w każdym czasie, przez którego nie bądź z ichże wolne jest u oświadczającego się odzyskanie. Dat roku 1824 mca lipca 29 dnia. Krzysztof Mackiewicz Sąd. Gran. ptu Zaw. Prez.

Roku 1824 julii 29 dnia przed aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskiemi ptu Wileyskiego stawając osobiście JW. Krzysztof Mackiewicz Prezydent Sądow Granicznych ptu Zawileyskiego ninieysze oświadczenie potocznie do akt podał. Przyjąłem ad akta i z temiż zgodziłem. Wincenty Kiersnowski Z. W. R.

Takowe oświadczenie umieścić w Gazecie Kur. Lit. dozwalam Michał Łapicki P. Z. W.

---

2. W sprawie JPana Ferdynanda Jerzewicza Jaugiella Chor. z posessorami dóbr Woytkayć w powiecie Telszewskim leżących, oraz sukcessorami zeszłego Rocha Jaugiella Chorążego ptow Xstwa Zmudz., Rozalią z Juszkiewiczów matką, X. Ignacym w stanie swieckim, a Da-

nielem w zakonie Bernardynów, synem, Eleonorą in voto Styrpeykową i Anną córkami, Rochową i Rochowiczami Jangiellami Chor. z dokładem Opieki i męża, Konstancyą Rochowiczówną matką, Erazmem synem Gutowskiemi Komorn. ptu Telszewskiego i opiekunami, Józefem Lutkiewiczem Adwokatem ptu Rosień. oraz Stanisławem Towtkiewiczem Sekretarzem ptu Telsz. Angelą z Pryzgintów matką, Julianem i Hieronimem synami, Franciszką w zamęściu Kiełpszową, Klarą i Teklą córkami Sylwestrowiczami w assystencyi opiekunów i męża, Andrzejem i Barbarą z Hryniewieckich rodzicami, Józefem synem, Rozalią w zamęściu Szłapowiczową i Maryanną córkami Sawdargami, Franciszkiem i Ewą małżonkami, Tomaszem i Apolonią z Mastawiczów małżonkami Jangiellami, Jerzym Rotm. woysk pol. stryjem, Zofią z Paszkiewiczów Felicyanową matką, Wiktorym synem, Moniką Olimpią córką Felicyanowiczami Jakowiczami z dokładem opieki, w Sądzie Ziemskim powiatu Telszewskiego Dekretem w roku ninieyszym, mca lipca 15 dnia zaczętym, a 17 dnia ukończonym, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski z Urzędników ptu Telsz. determinowanym został, i komportacyą wszelkich tranzaktów w tymże roku na dzień 5ty mca augusta w Kancellaryi Aktowey Ziemskiey tegoż ptu przeznaczył, possesye zawarował, administracyą i inwentacyą wskazał, Komorników i Rejentów naznaczył; a po spełnieniu wszystkich reguł tymże wyrokiem przepisanych i potrôyney awizacyi w Kuryerze Gazety Litewskiey na zrealizowanie i zmassowanie do majątku Waytkayć z attynencyami, pod konkurs idącego, skład Sądu w komplecie trzech w mieście Telszech na dzień 22 mca 7bra roku ninieyszego wskazał, poczym na niejawiących swoich pretensyów, wieczną amissyą zaświadczyć i zapisać postanowił, i na lokacyą na mieysce ziechać udecydował, aby przeto mający pretensye i jakiekolwiek regulowania do pozostałości zeszłego Rocha Jangiella Chorążego, a mianowicie do dóbr Waytkayć w pcie Telszewskim leżących, niewiadomością niewymawiali się Sąd Ziemski ptu Telszewskiego przez ninieyszą do Gazety Kuryera Litewskiego podającą się awizacyą ogłasza.

Prezydent Ziemski Telsz. Jankowski.
Józef Daniłłowicz Sędzia Ziem. Telsz.
Antoni Samowicz Ziem. Telsz. Sędzia.
Stanisław Mackiewicz Rejent Dekr. Ziem. i Podkomor. ptu Telszewskiego.

3. Opieka Dworzańska powiatu Wileńskiego, rezolwując prośbę Komornikowey Anny Wolanskiey, przez expedycyą w dniu 31 julii teraźnieyszego roku za Nrem 259 nadesłaną, delegowała niżey podpisanego, dla zinwentowania naydującey się pozostałości w domu teyże Wolanskiey w mieście Gubernskim Wilnie, do zeszłego Michała Wędziagolskiego Rejenta należney, z poleceniem uczynienia w Kuryerze Gazety Lit. awizacyi; jakoż niżey podpisany, wspólnie z członkiem od mieyskiey Wileńskiey Policyi, do tey czynności przeznaczonym, co tylko okazano bydź należnym do zeszłego Rejenta Wędziagolskiego, tego wszystkiego wierne opisanie uczyniwszy, z kolei wzywa sukcessorow zeszłego Wędziagolskiego, aby w przeciągu dwóch miesięcy od daty ninieyszey, raczyli do Opieki Dworzanskiey Wileńskiey, z prawnemi dowodami, tak probującemi stopień sukcessorstwa, jako też, iż dalszych równych, i bliższych niema, przybyć, zinwentowaną ruchomość, pod wiedzą Opieki Dworzanskiey naydującą się, oraz papiery w liczbie niemałey, nie tylko do zeszłego Wędziagolskiego, ale i do wielu ustronnych osob interessow należne, dla wręczenia tymże, przyjąć, a wrazie przeciwnym, to jest jeśliby sukcessorowie w czasie zakreślonym nieprzybyli, Opieka Dworzańska mając się stosownie do prawa, będzie w obowiązku, zapobiegając zniszczeniu, zinwentowaną ruchomość przez publiczną licytacyą sprzedać, papiery w Archiwum akt powiatowych zlokować, a pieniądze z licytacyi wzięte gdzie należy przesłać. Dat w Wilnie 1824 roku mca sierpnia 5 dnia.

Mateusz Seybutt Romanowicz Sędzia Ziemski i Członek Opieki Dworzanskiey powiatu Wileńskiego.

---

Znayduje się do przedania klacz wierzchowa anglizowana, w domu Zienkowicza, na ulicy Trockiey, na przeciw XX. Franciszkanów; życzący nabydź, mogą się codziennie zrana do południa zgłaszać do furmana Alexieja Jegorowa w tymże domu.

---

3 Przybyły do Wilna Szymon Wyczowski ma honor uwiadomić tuteyszą Publiczność, iż pozłaca i maluje różnemi kolorami porcelanę, i fajans, gdyby kto życzył sobie użyć jego roboty, oznaymuje, iż ma mieszkanie swoje przy Bramie Zamkowey w domu pod Nrem 168.

---

2. W pałacu Wileńskim JW. Paca Jenerała, są do sprzedania Angielskiey roboty (na odlewanych kołkach żelaznych) młynki czyli arfy do czyszczenia zboża, ktoby życzył nabyć raczy zgłosić się do Rządcy pałacu dla umówienia się o cenie. Takoż w tymże pałacu JW. Jenerała Paca, są do najęcia appartamenta, ze wszelkiemi wygodami, dopiero nowo oczyszczone.

---

Kurs Sankt-Petersburski dnia 5 sierpnia.

*W e x l e.*

| | | |
|---|---|---|
| Na Londyn $9\frac{17}{32}$, pens. | | |
| — Amsterdam $9\frac{15}{32}$. $\frac{1}{2}$ sztiw. | | Bank. |
| — 3 miesiące $9\frac{15}{32}$ $\frac{1}{2}$ — — | | |
| — Hamburg $8\frac{23}{32}$. $\frac{11}{16}$, szil. ban. | | Assygn. |
| — 3 Miesiące $8\frac{23}{32}$, $\frac{3}{4}$ — — | | |
| — Paryż | | za rub. |
| — 3 miesiące $100\frac{1}{4}$, 100 cent. | | |

*P i e n i ą d z e.*

Dukat holenderski nowy 11 r. 90 k., rubel złotem 3 r. 93 k. srebrem 3 r. $73\frac{1}{2}$. k.

*Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:*

| | | | |
|---|---|---|---|
| 6% assygnacyami | $112\frac{3}{4}$. | | |
| 6% brzęczącą monetą | 107 | — | procentow |
| 5% takąż | $96\frac{3}{8}$. | — | |

---

Kurs wileński na assygnaty od dnia 12 sierpnia rubel srebny 3 ruble $80\frac{3}{4}$ kop. dukat nowy 11 rubli 95 kop. imperyał 36 rub. $90\frac{3}{4}$ k.

| | Czas obserwacyi. | Wysokość Barom. | Wys. Ther. Réau. | Wiatry. | Odmiana w powiet. |
|---|---|---|---|---|---|
| Obserwacye meteorologiczne. | dnia 14 god. 2 wieczo | 28 cal. 1,3 lin. | + 14,5 stopni. | Północny. | Pogoda. |
| | dnia 15 god. 6 z rana | 28 — 1,8 — | + 6,5 — — | Północny. | Pogoda. |